

УНИВЕРЗИТЕТ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ

Већу интердисциплинарних студија Универзитета уметности у Београду

Ректорат, Косанчићев венац 29

11000 Београд

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ
УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

„ЧУДОСТВОРИШТЕ – вишемедијска инсталација“

Кандидаткиње **Санеле Беговић**

Београд, 29.07.2022.

Веће интердисциплинарних докторских студија Универзитета уметности у Београду, на седници одржаној 16. јуна 2022. године, донело је одлуку о образовању Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта „ЧУДОСТВОРИШТЕ – вишемедијска инсталација“ кандидаткиње Санеле Беговић, студенткиње докторског студијског програма Вишемедијска уметност Интердисциплинарних студија Универзитета уметности у Београду.

На основу увида у реализован уметнички део пројекта и поднети писани материјал, комисија у саставу:

1. др ум. **Иван Правдић**, ред. проф. АУ УНС
2. др ум. **Ана Гњатовић**, ванр. проф. Факултета уметности у Приштини
3. мр **Драган Димчић**, ванр. проф. Факултета драмских уметности Универзитета уметности у Београду
4. др ум. **Александра Јованић**, доцент Факултета ликовних уметности Универзитета уметности у Београду
5. др ум. **Светлана Волиц**, доцент Факултета ликовних уметности Универзитета уметности у Београду (ментор)

закључила је да кандидаткиња може да приступи одбрани докторског уметничког пројекта.

Биографија кандидата

Санела Беговић је мултидисциплинарни дизајнер и илустратор. У Београду је завршила два факултета за графички дизајн, један традиционални и други у сфери дигиталних уметности. Мастер академске студије Дизајн нових медија на Факултету дигиталних уметности, Универзитета Метрополитан, завршила је 2018. године. Поред сопственог ауторског рада, ангажована је на реализацији различитих домаћих, регионалних и интернационалних уметничких и комерцијалних пројеката са различитим продукционим захтевима у области графичког дизајна, илустрације, 2D анимације, дизајна интеракције и корисничког искуства.

У организацији Музеја Николе Тесле из Београда, реализоване су бројне међународне изложбе у сарадњи са *Bulb Creation* студијом са којим, у периоду од 2016. до 2019. године, учествује у њиховој реализацији. На пројектима учествује у креирању концепата за

интерактивне инсталације, дизајну корисничког искуства, ради као илустратор, графички дизајнер и координатор штампе. Године 2018. бива ангажована у својству илустратора и аниматора на изради анимиране сценографије за позоришну представу *Београдска мумија*, у режији Ивана Балетића. На Такмичењу *Лазар Јовановић* и на *Фестивалу монодраме и пантомиме*, 2020. и 2021. године ради као дизајнер и илустратор. У оквиру *Музеја популарних и супкултура* тренутно је ангажована као визуелни консултант.

Пројекти и изложбе (избор):

2021. *Фестивал монодраме и пантомиме* (графички дизајн, илустрација)

2020. *Фестивал монодраме и пантомиме* (графички дизајн, илустрација)

2020/2021. Такмичење *Лазар Јовановић* (графички дизајн, илустрација)

2019. *Western Balkan Digital Summit* (графички дизајн/ Bulb Creation студио)

2019. *Београдска мумија* – дечија позоришна представа (илустрација и анимација/ Bulb Creation студио)

2019. *Никола Тесла Ventura XV*, Милано, Италија (графички дизајн, координација штампе, илустрација/ Bulb Creation студио)

2019. *Никола Тесла, генијални српски научник, Едисонов ривал* Музеј науке Solar, Хофу, Јапан (графички дизајн, координација штампе, илустрација/ Bulb Creation студио)

2018. *Тесла, човек из будућности*, Музеј науке и технологије, Шангај, Кина (графички дизајн, координација штампе, илустрација / Bulb Creation студио)

2018. *Колективна изложба мастер радова у оквиру годишње изложбе Универзитета Метрополитан*, галерија Пароброд

2016. *Никола Тесла, дечакова прича*, Музеј Николе Тесле у Београду, стална поставка (анимација холограмске пројекције/ Bulb Creation, група аутора)

2016. *Никола Тесла, човек будућности*, Sankarjev dom, Љубљана, Словенија (обрада фотографија/ Bulb Creation студио)

2015. Колективна изложба дипломских радова у оквиру годишње изложбе Универзитета Метрополитан, Музеј примењене уметности

Детаљна анализа докторског уметничког пројекта

Докторски уметнички пројекат „ЧУДОСТВОРИШТЕ – Вишемедијска инсталација“ састојао се из практично-уметничког и теоријског дела, и у завршној форми представљен је у форми вишемедијске инсталације у галеријском простору *Артлаб* Задужбине Илије М. Коларца и писаног рада. Предмет докторског уметничког пројекта заснован је на истраживањима креативних фаза стваралачког процеса кандидаткиње, од иницијалне идеје и прикупљања архивског материјала, до финалне израде и презентације уметничког рада. Темелји се на личном и поетичком преиспитивању одакле долазе идеје и на који начин имагинација прелази у опипљиви свет. Назив пројекта *Чудостворишите* проистекао је разиграним спајањем речи: стваралаштво, чудо, склониште, преслатко чудовиште, чаролија и складиште.

Практични део пројекта

Практично-уметнички рад на пројекту „ЧУДОСТВОРИШТЕ – вишемедијска инсталација“ имао је за циљ да анимацијом оживи илустрацију и измести је из дводимензионалног у тродимензионални простор галерије. Коришћењем традиционалних и дигиталних техника илустрације и анимације, као и употребом мапираних пројекција у простору, посетиоцима је омогућено да на интерактиван начин постану део специфичног амбијента.

Вишемедијску инсталацију у галерији *Артлаб* чинила су три доминатна просторна сегмента: *Инспирација у буџацима*, *Чудовишта из Чудостворишта* и *Портрети предака*. Како се докторски уметнички пројекат бави питањем креативног процеса од настанка идеје до финалне реализације, поставка је симболички представљала унутрашњи свет аутора - простор имагинације у ком се развијају идеје и мисли.

Први и уводни сегмент инсталације под називом *Инспирација у буџацима*, заснован на питању шта све утиче на појаву и развој нових идеја, омогућавао је посетиоцима да истражује креативни процес пројекта. Три кутије постављене на постаменте откривале су

својеврсну архиву прикупљених информација: текстове, игре речима, скице, предмете и друге битне елементе који су допринели развоју *Чудотворишта*. На четвртом постаменту налазило се *Блокче Шврљокче* са прибором за писање/цртање, које је посетиоцима давало прилику за креацију и интеракцију.

Средиште практично-уметничког пројекта заузимао је други сегмент под називом *Чудовишта из Чудотворишта*, заснован на идеји да се илустровани карактери покрену анимацијом и изађу у тродимензионални простор галерије. Анимирани филм је у форми мапиране пројекције приказиван на зиду галерије и стилизованој скултури главе, која је симболички представљала главу аутора из које су излазила „Чудовишта из Чудотворишта“. Једини елемент који је био анимиран на скултури јесу очи које су током трајања анимираног филма пратиле кретање и радње јунака/карактера, изражавајући експресију.

Из скулптуре су, један за другим, излазили ликови према утврђеном току анимације и кретали се ивицом пода у истој равни са посетиоцима. Оваквим односом посетиоцима је омогућен доживљај непосредне присутности у „Чудотворишту“, свету маште и креативности. Испред пројекције насумично су били поређани бели јастучићи за седење, који су симболички представљали облаке и кореспондирали са реченицом „Дете, теби је глава у облацима“ исписаној на самом улазу у галеријски простор.

Припрема свих неопходних елемената за реализацију овог сегмента пројекта обухватала је израду скулптуре, писање текстова и сценарија, дизајн карактера, снимање звучних материјала, партиципацију најмлађих ствараоца у изради илустрација, анимацију илустрација и мапирање простора пројекцијом. У анимираном филму *Чудовишта из Чудотворишта* појављује се шест ликова чија имена настају игром спајања две речи; Бубашпаргла, Кулијандер, Кишомољац, Бабајога, Вољуб и Прашумоглави. Процес илустрације карактера представља спој традиционалне и дигиталне илустрације, а у настанак ликова анимираног филма укључена су у радионичком раду и деца. Учесник је добијао припремљен папир са исцртаним елементима одређеног карактера (глава, торзо, руке, ноге и друго), које је по жељи доцртавао и бојио. Материјал са радионица је дигитално обрађиван и имплементиран у изради анимација. Како би се добио одређени драмски ефекат, посебну улогу играо је однос слике и звука. Сваког јунака пратио је звучни материјал у виду

јединствене приче или песме која описује његов живот и особине, а појаву карактера пратила је и особена мелодија која је јасно сугерисала његову присутност у датом простору.

Трећи сегмент пројекта под називом *Портрети предака* заснован је на питању због чега кандидаткиња ствара и шта је покреће у развоју идеја. Део одабраног галеријског зида заузимали су рељефни рамови унутар којих су мапираном пројекцијом приказиване анимације илустрованих карактера. Благо анимирани елементи допринели су утиску да су слике у рамовима живе.

Полазећи од идеје да се посетиоцима пружи прилика за креативни израз, посебан сегмент изложбе чиниле су и картице са задацима постављене на сто са прибором за цртање/писање. У току изложбе уприличен је и хуманитарни базар са илустрованим штампаним материјалима (дигиталне графике, букмаркери, и беџеви). По затварању изложбе, сва прикупљена средства донирана су *Националном удружењу родитеља деце оболеле од рака НУРДОР*.

Писани део пројекта

Писани део пројекта „ЧУДОСТВОРИШТЕ – вишемедијска инсталација“ чине теоријско-методолошка разматрања која су тематски директно повезана са уметничким истраживањима и практичним процесом рада на докторском уметничком пројекту.

Полазећи од дечијег цртежа, прво и уводно поглавље бави се питањима стваралачког процеса, теоријски исражујући основне појмове као што су стваралаштво, креативност и машта код деце и одраслих.

Друго поглавље темељи се на проучавању две одвојене, али истовремено и повезане целине: илустрација и анимација, и прати њихов развој од праисторије до данас. Предмет овог теоријског истраживања је сагледавање односа између традиционалних и дигиталних техника анимације, при чему је дат обиман осврт на њихов историјски развој и комбиновање. У оквиру овог поглавља обухваћене су уметничке референце из области илустрације и анимације које су на различите начине биле узор и утицале на реализацију уметничког пројекта ЧУДОСТВОРИШТЕ – вишемедијска инсталација (уметници: *Eric Carle, Anuska*

Allepuz, Eadweard Muybridge, Emile Cohl, Александр Константинович Петров, William Kentridge, Maria Lassnig...)

У наредна два поглавља кандидаткиња разматра појмове инсталације и мапиране пројекција, анализирајући однос између публице и простора, или начин на који се посматра и доживљава вишемедијско уметничко дело у простору. Истраживачки приступ у овом поглављу развија се у правцу измештања креативних концепата са екрана у реални простор, могућностима избора најразличитијих изражајних средстава и употребе нових медија и технологија при извођењу вишемедијских инсталација. У оквиру истраживања представљени су и референтни радови ставраоца који су утицаи на извођење докторског уметничког пројекта (група *Os Gêmeos*, *Michael Naimark* и *Motomichi Nakamura*).

Последње, закључно поглавље бави се анализом практичног дела докторског уметничког пројекта ЧУДОСТВОРИШТЕ, где кандидаткиња опширно документује и представља све фазе стваралачког процеса: иницијалну идеју, истраживачки и радионички рад, реализацију свих елемената дела (визуелни идентитет, илустрација, анимација, израда објеката, дизајна звука итд.) до њихово коначног склапања и извођења у облику вишемедијске инсталације у галеријском простору.

Оцена остварених резултата

Практични део пројекта „ЧУДОСТВОРИШТЕ – вишемедијска инсталација“ успешно је изведен и представљен јавности у простору *Артлаб* Задужбине Илије М. Коларца, у трајању од три дана, од 13. до 15. маја 2022. године. Вишемедијски концепт изложбе базиран је на свеобухватном визуелном, звучном и тактилном утицају на чула корисника. Поставка је на веома креативан начин представила унутрашњи свет аутора – складиште идеја и имагинације, место у ком бораве измишљена бића све до тренутка када формирају свој коначни облик и почињу да преносе одређене поруке спољном свету. Докторски уметнички пројекат „ЧУДОСТВОРИШТЕ – вишемедијска инсталација“ ослања се на досадашња кандидаткињина искуства у домену дизајна, илустрације и 2D анимације, као основних средстава њеног уметничког изражавања и комуникације. Међутим, стварањем и извођењем комплексног вишемедијског дела у простору, као и превођењем илустрације и наставља

анимације у тродимензионални простор коришћењем мапираних пројекција, он представља значајно медијско проширење опсега њене уметничке праксе.

Кандидаткиња је свој ауторски допринос испољила као дизајнер, илустратор и текстописац: дизајн визуелног идентитета пројекта; карактер дизајн - осмишљавање и илустрација ликова; осмишљавање имена, писање прича и наративних текстова за карактере; израда бојанки за креативну радионицу; дигитална обрада бојанки, израда сценарија и сториборда за анимирани филм; припрема свих елемената за анимацију; дизајну простора и скулптуре. У сарадњи са тимом стручњака, учествовала је и у процесу анимације илустрованих карактера, креирању звучних материјала, изради елемената поставке и планирању мапираних пројекције, као и осмишљавању међусобне интеракције радова изведених у различитим медијима.

Критички осврт референата

Докторски уметнички пројекат започет личним и поетичким преиспитивањем, отворио је простор за уметничко истраживање и презентацију сопственог креативног процеса, као и промишљање и компарацију креативних способности деце и одраслих. Поетичке претпоставке докторског уметничког пројекта подстакнуте су и инспирисане дечијим стваралаштвом и стваралаштвом за децу, па су у процес креирања илустрација и анимација укључена и деца из различитих основних школа и предшколских установа, која су допринела развоју имагинације и идеја. Извођење низа едукативних радионица имало је за циљ и мотивацију и ширење интересовања најмлађих ствараоца за медије анимације и илустрације.

Током вишеслојног теоријског и уметничког истраживања кандидаткиња је користила адекватно одабрану литературу, у складу са постављеним предметом истраживања, основним полазиштима, методама и циљевима докторског уметничког пројекта, што је омогућило и извођење одговарајућих резултата истраживања. Теоријска истраживања заснована су на проучавању стваралачких процеса код деце и одраслих, као и одабраних сегмената из историје илустрације и анимације који су битно утицали на развој уметничког процеса кандидаткиње, од почетка ових уметничких израза до њиховог развоја употребом нових дигиталних технологија. Писани рад је веома прецизно и детаљно, са обимном

визуелном документацијом, представио процес настајања и извођења вишемедијског дела у галеријском простору.

Кандидаткиња Санела Беговић је реализовала све планиране активности и успешно представила јавности резултат практичног дела докторског уметничког пројекта „ЧУДОСТВОРИШТЕ – вишемедијска инсталација“, у форми вишемедијског уметничког дела. Комбиновањем текста, музике, илустрације и анимиране мапираних пројекције измишљени ликови су заживели у галеријском простору, а посетиоцима изложбе, и деци и одраслима, пружена је могућност да уроне свим чулима у вишемедијски садржај инсталације.

Пројекат „ЧУДОСТВОРИШТЕ – вишемедијска инсталација“ има потенцијал да се даље развија користећи ресурсе добијене на самој изложби докторског уметничког пројекта. Имена карактера проистекла као одговор публике на постављени задатак представљају полазну тачку за даљи развој ликова из Чудостворишта и њихов живот у новим галеријском просторима.

Закључак комисије

Комисија сматра да је докторски уметнички „ЧУДОСТВОРИШТЕ – вишемедијска инсталација“, кандидаткиње Санеле Беговић, на оригинални начин објединио уметнички поступак са вишеслојним теоријским истраживањем. Изведени вишемедијска инсталација представља маштовито и комплексно остварење које на аутентичан начин доприноси савременој уметничкој пракси наших простора, са постигнутим циљем да се анимацијом оживи илустрација и измести из уобичајеног дводимензионалног у тродимензионални простор галерије. Синергијом и коришћењем различитих уметничких дисциплина и медија, вишеслојна инсталација је посетиоцима свих узраста, пре свега пружила искуство боравка у аутентичном просторном наративу, као и могућност интеракције и креативних реакција са понуђеним садржајима.

Имајући у виду квалитет остварених уметничких резултата, прецизно образложење теме и теоријских поставки у писаном раду, комисија сматра да је кандидаткиња Санела Беговић успешно реализовала и представила јавности свој докторски уметнички пројекат. Комисија

предлаже Већу Универзитета уметности да усвоји овај извештај и одобри кандидаткињи Санели Беговић одбрану докторског уметничког пројекта „ЧУДОСТВОРИШТЕ – вишемедијска инсталација“.

Комисија:

др ум. Иван Правдић, ред. проф. АУ УНС

др ум. Ана Гњатовић, ванр. проф. Факултета уметности у Приштини

мр Драган Димчић, ванр. проф. Факултета драмских уметности Универзитета уметности у Београду

др ум. Александра Јованић, доцент Факултета ликовних уметности Универзитета уметности у Београду

др ум. Светлана Волиц, доцент Факултета ликовних уметности Универзитета уметности у Београду (ментор)